

Aktualności MSSF

W tym wydaniu:

2 Alternatywne wskaźniki wyników

Czas na podstawowe zasady?

4 Działalność KIMSF

„NIFRIC”

6 Reflektor na RMSR

Wywiad z Amaro Gomesem

10 Wiadomości z Cannon Street

Zmiana o wąskim zakresie do MSR 27

Projekt standardu do dyskusji: Zmiana o wąskim zakresie do MSR 12

Plan prac RMSR

11 Pytania i odpowiedzi

„K” jak umowy na usługi koncesjonowane

14 Z przymrużeniem oka

Alternatywne wskaźniki wyników – czas na podstawowe zasady?

Jen Sisson przygląda się najświeższemu gorącemu tematowi w sprawozdawczości finansowej – tematowi alternatywnych wskaźników wyników.

Mam wrażenie, że wszyscy ostatnio rozmawiają o skorygowanych miernikach wyników. Chociaż nie są to nowe wskaźniki zauważyliśmy znacznie większą aktywność organów nadzoru, które konsultują się w sprawie poprawy przydatności i wiarygodności tych wskaźników dla użytkowników sprawozdawczości finansowej.

Alternatywne wskaźniki wyników (ang. alternative performance measures, APM) są od lat popularne wśród zarządzających firmami. Uważają oni, że wskaźniki te mogą być źródłem użytecznych informacji na temat wyników ich spółek. Czy inwestorzy i analitycy zgadzają się z tą opinią? I jakich konkretnie informacji poszukują?

Ustalenie podstawowych zasad

Powszechnie przyjęte zasady rachunkowości, takie jak MSSF, są uznawane za podstawę sprawozdawczości przedsiębiorstw. Jednak zasady te mogą nie zawsze być wystarczające dla wyjaśnienia osiąganych wyników. Kierownictwa spółek bardzo często wybierają dodatkowe wskaźniki wyników obok wymaganych informacji o zyskach opartych na przyjętych zasadach rachunkowości, aby zaprezentować wyniki swoich przedsiębiorstw.

Każdy ma swój własny punkt widzenia, ale większość doradców inwestycyjnych zgadza się, że stworzenie listy „podstawowych zasad” wydaje się rozsądnym rozwiązaniem. Niektóre spółki już przestrzegają tych dobrych praktyk – dlaczego nie robią tego wszyscy?

Reakcje ze strony organów nadzoru i innych

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ang. European Securities and Markets Authorities, ESMA) prowadzi konsultacje w sprawie nowych wytycznych dotyczących prezentacji alternatywnych wskaźników wyników. W RPA, Giełda Papierów Wartościowych w Johannesburgu wymaga od spółek ujawniania ściśle określonych alternatywnych wskaźników wyników – pod nagłówkiem zysku na jedną akcję. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd Stanów Zjednoczonych (ang. US SEC) określa zasady ujawniania tego rodzaju wskaźników.

Temat podjęła również prasa, przyglądając się szczególnie wpływowi na wynagrodzenia dla kierownictwa wyższego szczebla i zarządu, które także są analizowane.

W tym roku, Standard & Poor's (S&P) opublikowała badania na temat „ukrytych zysków” wykazywanych przez największe spółki publiczne w Wielkiej Brytanii (tj. spółki z listy FTSE100) w ciągu ostatnich czterech lat. Tytuły publikacji były następujące:

- Skorygowany zysk z działalności operacyjnej przewyższał nieskorygowany zysk z działalności operacyjnej w 7396 przypadkach;
- 43 spółki przedstawiły skorygowany zysk z działalności operacyjnej, który był wyższy od zysku z działalności operacyjnej wg MSSF raz na cztery lata.

Raport S&P sugeruje też, że w niektórych przypadkach stosowanie takich zasad nienależących do powszechnie przyjętych zasad rachunkowości lub alternatywnych wskaźników wyników może wprowadzać w błąd.

Stanowisko inwestorów

W związku z powstałą debatą PwC zdecydowała się przeprowadzić globalną ankietę wśród doradców inwestycyjnych. Z badania wyłoniło się ich wyraźne stanowisko – doradcy inwestycyjni uważają, że alternatywne wskaźniki wyników mogą być użyteczne, ale potrzebna jest przejrzystość prezentacji, która uciszy ich wątpliwości w kwestii równowagi i wiarygodności tych danych. Organy nadzoru wydają się być gotowe wkroczyć do akcji, aby zapewnić inwestorom uzyskanie niezbędnych informacji.

W ramach ankiety zadano pytania 85 inwestorom i analitykom z całego świata o ich poglądy na temat ujawniania alternatywnych wskaźników wyników. Raport ten jest pierwszym z nowej serii badań skoncentrowanych na inwestorach, mających na celu maksymalne podniesienie efektywności sprawozdawczości korporacyjnej.

Jeżeli zatem skorygowane wskaźniki wyników są faktycznie użyteczne dla doradców inwestycyjnych, czy ich wartość można podnieść zmieniając sposób ich ujawniania? To, co usłyszeliśmy od doradców inwestycyjnych było niejednoznaczne.

Kluczowe wnioski z ankiety wśród doradców inwestycyjnych

- 95% doradców inwestycyjnych chciałoby, aby zespoły zarządce przedstawiały jaśniejsze opisy pozycji, które zostały skorygowane przy obliczaniu wskaźników „ukrytych wyników”, jak również uzasadnienie dla dokonywania takich korekt.
- Doradcy inwestycyjni są sceptyczni co do tego, czy kierownictwa spółek zachowują równowagę w prezentacji alternatywnych wskaźników wyników. Stanowi to problem, ponieważ brak równowagi w prezentacji alternatywnych wskaźników wyników może zaszkodzić wiarygodności zarządów w oczach doradców inwestycyjnych.
- 81% doradców inwestycyjnych stwierdza, że jeśli korekty wprowadzane przez kierownictwa spółek do danych zgodnych z powszechnie przyjętymi zasadami rachunkowości wydają się być zbyt ostre lub nietypowe, oceniają oni zarządzanie w danej spółce jako bardziej ryzykowne. Brak równowagi może być powodem do rozważania możliwości uzyskania poświadczenia alternatywnych wskaźników wyników tam, gdzie nie zostało ono jeszcze uzyskane.
- Tyko 22% doradców inwestycyjnych uważa, że wskaźniki poruszające rynki (w tym alternatywne wskaźniki wyników) są dostatecznie wiarygodne.
- Doradcy inwestycyjni uznaliby za pomocną wiedzę, że spółki stosują w swojej prezentacji alternatywnych wskaźników wyników jakieś „podstawowe zasady”. Zwiększyłyby to ich zaufanie co do adekwatności i wiarygodności danych, które wykorzystują do własnych analiz wyników.

Czy „podstawowe zasady” są lekarstwem na problemy?

A zatem, co to oznacza? Czy potrzebujemy tak zwanych „podstawowych zasad”? Propozycje PwC przedstawiono w skrócie poniżej – czy jednak międzynarodowa społeczność sprawozdawcza może wypracować konsensus w tej sprawie i spójne stosowanie zasad? Debata na ten temat trwa.

Proponowane „podstawowe zasady”

- Należy zachować jasność i spójność definicji wskaźników i dokonywanych korekt.
- Należy w sposób zrównoważony dokonywać korekt i stosować tylko te wskaźniki, które służą zrozumieniu wyników.
- Należy wyjaśniać nie tylko rodzaj wskaźników lub korekt, ale i przyczyny ich stosowania: dlaczego dane wskaźniki są potrzebne dla zrozumienia wyników i dlaczego dane korekty zostały wprowadzone.
- Należy podawać dane porównawcze i przekształcać je odpowiednio, jeżeli definicje ulegną zmianie.
- Należy uzgadniać alternatywne wskaźniki wyników do powszechnie przyjętych zasad rachunkowości, przedstawiając jasno korekty w formie uzgodnienia, diagramu lub tabeli.
- Należy w zrównoważony sposób określać pozycję wskaźników zgodnych z powszechnie przyjętymi zasadami rachunkowości i alternatywnych wskaźników we wszelkich sporządzanych informacjach.
- Należy jasno określić, które wskaźniki nie wynikają z powszechnie przyjętych zasad rachunkowości oraz co jest, a co nie jest badane lub co podlega innym formom poświadczenia.

Wypowiedzi inwestorów i analityków można posłuchać bezpośrednio, oglądając *Investor view* webcast on non-GAAP measures (webcast nt. wskaźników nie wynikających z powszechnie przyjętych zasad rachunkowości).

Decyzje „NIFRIC” dochodzą do władzy – czas na zgłoszenie uwag?

Mary Dolson, partner w PwC przygląda się ostatnim działaniom Komitetu ds. Interpretacji MSSF (ang. IFRS Interpretations Committee) i zastanawia się, czy odrzucenie określonego zagadnienia z planu prac Komitetu ma większe oddziaływanie na rachunkowość niż formalna interpretacja.

Pierwszy przewodniczący RMSR (ang. IASB), obecnie emerytowany, głośno wyrażał swój pogląd, że standardy oparte na ogólnych zasadach nie powinny wymagać interpretacji, a ich wdrażanie jest domeną organów nadzoru i audytorów. Komitet ds. Interpretacji MSSF (KI MSSF) po jego ostatnim przeglądzie operacyjnym otrzymał mandat, aby „robić więcej”.

Ma on do dyspozycji szereg sposobów, by „coś zrobić”. Może wydać interpretację, może zaproponować zmiany o wąskim zakresie, może zalecić „poprawki” (pomniejsze zmiany) i wreszcie ma do dyspozycji możliwość „odrzucenia zagadnienia z planu prac Komitetu”.

Odrzucenie takie jest określane w żargonie ustanawiania standardów jako „Nie IFRIC” lub „NIFRIC”. Do Komitetu ds. Interpretacji wpływa zapytanie; pracownicy próbują ustalić, czy dane zagadnienie spełnia kryteria umieszczenia go w planie prac KI i zaczynają opracowywać odpowiednie materiały. Jeżeli KI stwierdzi, że nie wprowadzi danego zagadnienia do swojego planu prac, wówczas sporządzany jest i publikowany projekt odrzucenia. Strony zainteresowane mogą zgłaszać uwagi do decyzji w terminie 60 dni.

Tak wygląda właściwy proces, ale w przypadku wielu projektów NIFRIC nie napływają żadne

listy z uwagami. Jeżeli nie ma rzeczowych uwag, wówczas decyzja w sprawie planu prac jest finalizowana. NIFRIC nie mają żadnego „oficjalnego” statusu w hierarchii MSSF, ale niektórzy się na nie powołują, zdecydowanie robią to organy nadzoru. W lipcowych Wiadomościach IFRIC (ang. IFRIC Update) są dwa projekty odrzucenia z planu prac KI, które sporządzający sprawozdania finansowe powinni w szczególności skomentować.

Interakcje pomiędzy MSR 21 i MSR 29

Po pierwsze chodzi o projekt odrzucenia zagadnienia dotyczącego interakcji pomiędzy MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” i MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji”. Jednostka sporządzająca sprawozdania finansowe zwróciła uwagę KI na fakt, że zastosowanie MSR 29, a następnie MSR 21 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym daje rezultat, który może bardzo różnić się od faktycznej ekonomiki, jeżeli kursy wymiany walut i transakcje wymiany są ściśle kontrolowane przez rząd.

Projekt odrzucenia stwierdza (w telegraficznym skrócie): „Uznajemy przedstawiony punkt widzenia, ale sformułowania w standardach są jasne i nie pozostawiono w nich miejsca na naszą interpretację. Ponadto, jest to szeroki temat i nie możemy zamknąć go w ramach zmiany o wąskim zakresie”. KI nie zaproponowała żadnego możliwego rozwiązania ani nie zwróciła się do RMSR o ustalenie, czy istnieje jakiś sposób rozwiązania problemu bez ponownego otwarcia prac nad fundamentalnymi zasadami MSR 29 lub MSR 21.

Można by zastanawiać się, czy taki rezultat nie podważa wiarygodności MSSF. KI nie ma możliwości rozwiązywania problemów związanych ze skutkami polityki monetarnej niektórych krajów. Tym niemniej, wydaje się, że tego rodzaju problem mógłby zostać rozwiązany lub przynajmniej poważnie rozpatrzony przez RMSR.

MSR 16 i próbna produkcja

Drugi NIFRIC to projekt odrzucenia prośby o interpretację MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” w kwestii tego, co składa się na „cenę nabycia lub koszt wytworzenia”. MSR 16.17(e) wyjaśnia, że koszty sprawdzenia, czy składnik aktywów (np. obiekt) działa poprawnie, dodaje się do łącznego kosztu wytworzenia składnika aktywów, po odjęciu przychodów netto ze sprzedaży próbnej produkcji.

Przyjętą praktyką w niektórych sektorach jest, że koszt wytworzenia próbnej produkcji dodaje się do kosztu wytworzenia obiektu, po pomniejszeniu o przychody ze sprzedaży próbnej produkcji na bazie łącznej. Atrakcyjną stroną tego rozwiązania jest jego prostota, ponieważ eliminuje się konieczność obliczania kosztu wytworzenia netto lub przychodów netto ze sprzedaży każdej sprzedanej próbnej sztuki (lub partii). Metoda ta pozwala też uniknąć skomplikowanych alokacji pozostałych kosztów wytworzenia obiektu do każdej wytworzonej sztuki. Oczywiście obiekt ten nie jest jeszcze amortyzowany, ponieważ nie jest jeszcze gotowy do użytku.

Projekt odrzucenia stwierdza, że wszelkie przychody ze sprzedaży netto powinny wchodzić do rachunku zysków i strat. Inaczej mówiąc, proste i – jak niektórzy mogą je określić – pragmatyczne podejście opisane powyżej nie jest właściwe, jeżeli przychody ze sprzedaży przekroczą wysokość konkretnych kosztów prób. Zdaniem KI jednostki muszą ustalać wysokość przychodów netto ze sprzedaży i przedstawiać je jako pozycję rachunku zysków i strat. Koszty netto nadal podlegają kapitalizacji w ramach kosztu wytworzenia obiektu.

Pogląd KI na temat MSR 16 przedstawia wartość koncepcyjną i jest to odczytanie standardu, które można opisać jako zwycięstwo założeń koncepcyjnych nad przyjętą praktyką i argumentem kosztów i korzyści. Brak jednak wytycznych, jak stosować zaproponowane przez NIFRIC

podejście. Na przykład, z amortyzacją czy bez?

Jednostka może mieć kilka możliwości utrzymania obecnie stosowanej praktyki. Wymogi standardu nie mają zastosowania do pozycji nieistotnych. Produkcja próbna w dużym projekcie w ramach rzeczowych aktywów trwałych może nie być istotna. Dodatkowo, niektóre aspekty działalności w sektorach wydobywczych mogą nie mieścić się w zakresie MSR 16 lub mogą być chronione przez MSSF 6, przynajmniej w fazie poszukiwania i oceny. Czy jednak NIFRIC powinien wymuszać zmianę stosowanej praktyki, wprowadzać dodatkowe komplikacje lub zachęcać do stosowania kryterium istotności lub „kluczenia”?

Czy któryś z tych projektów decyzji w sprawie planu prac KI dotyczy Państwa firmy? Jeżeli tak, proszę rozważyć podzielenie się swoimi poglądami z KI MSSF.

Wpisy Mary na Twitterze można obserwować pod adresem: @MaMaDolson.

Jeśli interesują cię tego rodzaju poglądy...zajrzyj na [blog IFRS](#)

Ostatnio dodane na blogu IFRS:

- **Sandra Thompson** pyta, czy świat może zaakceptować nowy standard dotyczący instrumentów finansowych, mimo że można go określić mianem „za mało i za późno”?
- **Dave Walters** mówi o „Mędrca z Omaha” i rachunkowości połączeń jednostek.

Reflektor na RMSR: Amaro Gomes

Fernando Chiqueto rozmawia z członkiem RMSR, Amaro Gomesem, o jego roli w RMSR i nowościach w temacie ustanawiania standardów.

W tym roku Amaro Gomes rozpoczął swoją drugą pięcioletnią kadencję jako przedstawiciel Ameryki Południowej w RMSR. Jego wcześniejsze osiągnięcia obejmują w szczególności funkcję urzędnika wysokiego szczebla w Centralnym Banku Brazylii.

Jakie widzisz perspektywy dla swojej drugiej pięcioletniej kadencji członka RMSR?

Wspaniale będzie obserwować konsolidację przyjmowania MSSF w Ameryce Łacińskiej. Obejmuje to, na przykład, zakończenie procesu wdrożeniowego w Kolumbii, a jeżeli chodzi o kraje już stosujące MSSF, monitorowanie wdrażania nowych standardów (np. MSSF 9 i MSSF 15), aby zapewnić spójne stosowanie MSSF.

Ważne jest też rozszerzanie liczby krajów Ameryki Łacińskiej stosujących MSSF w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw (MSSF dla MŚP). Standard MSSF dla MŚP podnosi jakość sprawozdawczości finansowej przy jednoczesnym ograniczeniu obciążenia związanego ze stosowaniem MSSF w porównaniu z pełnym zestawem standardów. Ogromna większość spółek Ameryki Łacińskiej jest nienotowana na giełdzie, przyjęcie MSSF dla MŚP może pomóc w poprawie dostępu do finansowania, co jest jednym z głównych problemów takich spółek.

I wreszcie jest potrzeba zwiększenia udziału Ameryki Łacińskiej w procesie ustanawiania standardów przez RMSR. Dla przykładu, zgłaszanie uwag i opinii na temat nowych propozycji księgowych jest nadal rzadkością, szczególnie ze strony inwestorów instytucjonalnych. Jeżeli chodzi o organy ustanawiające standardy, uczestniczyłem w 2011 roku w tworzeniu Grupy Organów Ustanawiających Standardy w Ameryce Łacińskiej (ang. GLASS).

Grupa ta odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu i budowaniu interakcji pomiędzy krajami Ameryki Łacińskiej a RMSR poprzez wnoszenie merytorycznego wkładu do propozycji nowych standardów, zmian i interpretacji.

Brazylia przyjęła MSSF w 2008 roku. Jakie korzyści z ujednolicenia są warte podkreślenia?

Poziom oszczędności w Brazylii jest stosunkowo niski od kilkadziesiąt lat (poniżej 20% PKB). Również aktualne wydatki rządowe na usługi publiczne i spłata rządowego zadłużenia stanowią znaczną część budżetu federalnego Brazylii. Jest to ważny problem dla gospodarki, która chce się rozwijać.

Aby ująć to w prostych słowach, krajowe oszczędności nie wystarczają jako finansowanie inwestycji w infrastrukturę i innych długoterminowych inwestycji, co może wstrzymywać wzrost gospodarczy. W tym sensie inwestycje zagraniczne odgrywają ważną rolę w wypełnianiu luki spowodowanej brakiem oszczędności krajowych. Przykładowo w Brazylii ponad 70% wolumenu obrotów na BM&FBOVESPA¹ pochodzi od inwestorów zagranicznych. Potrzeba dobrej jakości raportów finansowych zrozumiałych na arenie międzynarodowej jest zatem kluczowa dla gospodarki brazylijskiej.

Przyjęcie MSSF przez praktycznie wszystkie spółki brazylijskie na poziomie indywidualnym i skonsolidowanym, w tym przez MŚP, zapewniło większą przejrzystość sprawozdawczości finansowej w Brazylii. W rezultacie tego dostępne stały się dodatkowe międzynarodowe źródła finansowania. Porównywalność spółek i lepsza komunikacja sprzyjały swobodnemu przepływowi kapitału przez granice Brazylii, co jest niewątpliwie jedną z głównych korzyści stosowania jednego zestawu standardów rachunkowości.

Kolejną korzyść wynikającą z przyjęcia MSSF dotyczy kosztu kapitału. Finansowanie dłużne jest głównym źródłem kapitału dla spółek Ameryki Łacińskiej. Na przykład, w Brazylii jest mniej niż 500 spółek notowanych na giełdzie oraz szacunkowo ponad 16 milionów spółek prywatnych. Wzrost zaufania kredytodawców skutkowało niższym ryzykiem, a co za tym idzie, niższym kosztem kapitału.

W jaki sposób ostatni kryzys finansowy przyczynił się do ulepszenia standardów rachunkowości?

Podczas ostatniego kryzysu finansowego byłem szefem Departamentu Nadzoru nad Systemem Finansowym w Banku Centralnym Brazylii. Monitorowaliśmy rynek hipoteczny tzw. subprime Stanów Zjednoczonych na długo przed wybuchem bańki spekulacyjnej, głównie dlatego, że realizowaliśmy długoterminowy projekt mający na celu poprawę brazylijskiego rynku hipotecznego i przyglądaliśmy się praktyce międzynarodowej. Mimo że banki brazylijskie nie posiadały zaangażowania w papiery wartościowe subprime, rynek brazylijski był oczywiście wrażliwy na obserwowaną zmienność gospodarki globalnej i musiał być przygotowany.

Jeżeli chodzi o sprawozdawczość finansową, kryzys finansowy podkreślił niektóre znane problemy dotyczące międzynarodowych standardów rachunkowości. W wyniku tego RMSR potraktowała priorytetowo szereg projektów związanych z obszarami wymagającymi ulepszenia, szczególnie dotyczących rachunkowości instrumentów finansowych. Zweryfikowaliśmy klasyfikację i wycenę, wprowadzając koncepcję modelu biznesowego, rachunkowość zabezpieczeń oraz wymogi w zakresie utraty wartości, gdzie straty będą ujmowane w momencie znacznego pogorszenia się jakości kredytu, co może nastąpić na długo przed brakiem spłaty kredytów.

---

¹ BM&FBOVESPA to największa Giełda w Ameryce Łacińskiej oraz brazylijska spółka.

Jeżeli chodzi o główne projekty RMSR, jakie są twoje przemyślenia na temat nieosiągnięcia ujednoczenia z US GAAP?

Przyznaję, że ujednoczenie standardów jest ważnym krokiem w kierunku poprawy sprawności światowych rynków kapitałowych. Obie Rady włożyły w te prace wiele wysiłku i udało się dokonać ujednoczenia w niektórych ważnych obszarach, takich jak wycena według wartości godziwej i ujmowanie przychodów.

W innych obszarach nie udało się nam dokonać ujednoczenia, na przykład, w przypadku utraty wartości przez aktywa finansowe. Tym niemniej, zarówno RSRF (ang. FASB), jak i RMSR pracują bardzo ciężko i są mocno zaangażowane w proces ujednoczania.

Przed jakim największym problemem stoi aktualnie RMSR?

Moim zdaniem najważniejsze jest zamknięcie ważnych projektów znajdujących się w naszym aktualnym planie prac. Chodzi tu o projekty, nad którymi pracujemy od dłuższego czasu (np. leasing i ubezpieczenia) oraz o założenia koncepcyjne. Są też dwa inne projekty, które moim zdaniem są ważne.

Po pierwsze, jeśli chodzi o kraje już stosujące MSSF, kluczowe znaczenie ma terminowe wdrażanie zmian i nowych standardów, aby zapewnić spójność i porównywalność sprawozdawczości finansowej.

Po drugie, przyjęcie standardów przez kraje, które aktualnie zezwalają na stosowanie MSSF, ale tego nie wymagają (np. Japonia), ma fundamentalne znaczenie dla konsolidacji MSSF jako globalnych standardów rachunkowości.

Kogo podziwiasz w środowisku tworzenia standardów i dlaczego?

Jana Engstroma. Obserwowałem pracę Jana w Ameryce Łacińskiej. Był on bezpośrednio zaangażowany w projekt wprowadzania MSSF w Ameryce Łacińskiej (i oddany temu projektowi), zanim zostałem członkiem Rady, a jego osiągnięcia w zakresie promowania MSSF w regionie są niezwykle. Jan Engstrom zakończył swoją drugą pięcioletnią kadencję członka Rady 30 czerwca 2014 r.

Co chciałbyś pozostawić po sobie?

Większe zaangażowanie krajów Ameryki Łacińskiej w proces ustanawiania standardów przez RMSR. Udział tych krajów jest nadal szczątkowy, a ja uważam, że Ameryka Łacińska ma do zaoferowania cenny wkład w proces ustanawiania międzynarodowych standardów rachunkowości.

Co najbardziej podoba ci się w twojej pracy?

Pomaganie poszczególnym krajom w pracach nad wdrożeniem MSSF i w pokonywaniu naturalnych trudności związanych z przyjmowaniem MSSF. Obserwowanie, jakie efekty przynosi proces uczenia się, daje ogromną satysfakcję.

Seria szybkich pytań:

Koszt historyczny czy wartość godziwa?

Wartość godziwa, najczęściej.

Czym dojeżdżasz do pracy?

Metrem.

Ulubione miejsce na zjedzenie lunchu niedaleko RMSR?

Barbecoa.

Bilans czy rachunek zysków i strat?

Oba – z zachowaniem przejrzystości.

Na jakiej pozycji grasz (na boisku piłki nożnej)?

Miało to być pytanie o piłkę nożną... Ale Amaro grał w koszykówkę jako napastnik i miał całkiem niezłe osiągnięcia.

Grupa doradczych usług księgowych PwC żegna Caroline Woodward, naszą Królową Wyceny i Utraty Wartości

Kariera Caroline Woodward w PwC zakończy się 30 września, po 39 latach pracy w firmie. Caroline rozpoczęła pracę w dziale audytu w 1975 roku w Reading w Wielkiej Brytanii. Od tego czasu pracowała w różnych krajach całego świata i spędziła szereg lat w Europie Wschodniej, między innymi w Bratysławie i na Ukrainie. Do Londynu wróciła w 1999 roku do zespołu ds. wyceny, a do grupy doradczych usług księgowych dołączyła w 2003 roku w związku z początkiem stosowania MSSF w Europie.

Caroline często pisała do Aktualności MSSF na szereg tematów, takich jak połączenia jednostek, wartość godziwa i utrata wartości i od razu miała w ręku długopis, kiedy tematem miało być cokolwiek dotyczącego rolnictwa. Wielu z nas uzna, że to wielka szkoda, że nie będzie mogła podzielić się z nami swoimi poglądami na temat nadchodzącego projektu standardu MSSF 13 i na temat jednostki rozliczeniowej.

Dziękujemy za Twój bezcenny wieloletni wkład.

Przewodnik po przychodach z kontraktów z klientami – wydanie na rok 2014

Niniejszy przewodnik opisuje rachunkowość zgodną z MSSF 15, ujednoliconym standardem dotyczącym przychodów wg MSSF i US GAAP opublikowanym w maju 2014 roku. Ma on być pomocą w zrozumieniu i ocenie rachunkowości transakcji generujących przychody. Przewodnik można pobrać na Inform.

Wiadomości z Cannon Street

Zmiana o wąskim zakresie do MSR 27

RMSR wprowadziła zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”, przywracając opcję stosowania metody praw własności do wykazywania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsiębiorstwach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki.

Jednostki mogą obecnie wykazywać inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsiębiorstwach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia, zgodnie z MSSF 9 lub stosując metodę praw własności opisaną w MSR 28.

Oczekuje się, że zmiany te zredukują koszty dostosowania się do przepisów w przypadku jednostek, które mają obowiązek sporządzać jednostkowe sprawozdania finansowe, w których wykazują inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsiębiorstwach i jednostkach stowarzyszonych metodą praw własności.

Jednostki, które zdecydują się na przejście na metodę praw własności, zastosują zmiany do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później, zgodnie z MSR 8. Dozwolone jest wcześniejsze zastosowanie.

Projekt standardu do dyskusji: Zmiana o wąskim zakresie do MSR 12

RMSR zaproponowała zmiany do MSR 12 dotyczące ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego w odniesieniu do instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej. Projekt standardu do dyskusji (ED) proponuje dodatkowo nowy przykład. Termin zgłaszania uwag upływa 18 grudnia 2014 r.

Projekt standardu proponuje wyjaśnienie następujących zagadnień:

- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych wycenianych w wartości godziwej z podstawą opodatkowania wycenianą według kosztu skutkują powstaniem ujemnych różnic przejściowych, niezależnie od tego, czy posiadacz przewiduje odzyskanie wartości bilansowej poprzez sprzedaż lub użytkowanie;
- stopień, w jakim szacunek przyszłych zysków do opodatkowania uwzględnia odzyskanie aktywów za kwotę wyższą niż ich wartość bilansowa;
- szacunki przyszłych zysków do opodatkowania nie powinny obejmować odliczeń podatkowych wynikających z odwrócenia ujemnych różnic przejściowych; oraz
- jednostka powinna oceniać ujęcie aktywów z tytułu podatku odroczonego w połączeniu z innymi aktywami z tytułu podatku odroczonego tego samego rodzaju, na podstawie ograniczeń przepisów prawa dotyczących wykorzystania strat podatkowych.

Plan prac RMSR

RMSR opublikowała wreszcie MSSF 9 i MSSF 15, ale szereg projektów pozostaje jeszcze w toku. Poniżej przedstawiono w skrócie plan prac RMSR, który będzie czekał na nią po wakacyjnej przerwie.

Rada kontynuuje też dyskusje na temat zmian o wąskim zakresie, szeregu corocznych poprawek oraz rosnący plan prac badawczych.

Projekt	Następne kroki	Przewidywana data zgodnie z Planem prac
Leasing	Ponowne obrady	W toku w II połowie 2014 r.
Ubezpieczenia	Ponowne obrady	W toku w II połowie 2014 r.
Działalność oparta na stawkach regulowanych	Materiały do dyskusji	III kwartał 2014 r.
Założenia koncepcyjne	Projekt standardu do dyskusji	I kwartał 2015 r.
Makrozabezpieczenia	Konsultacje społeczne	Okres zgłaszania uwag kończy się w III kwartale 2014 r.
Inicjatywa dotycząca wymogów informacyjnych	Ponowne obrady	W toku w II połowie 2014 r., niektóre zmiany o wąskim zakresie spodziewane w II połowie 2014 r.

Alfabet MSSF: „K” jak umowy na usługi koncesjonowane

Codina Petrescu z grupy doradczych usług księgowych PwC reasumuje rachunkowość usług koncesjonowanych.

W przeszłości to rządy brały na siebie odpowiedzialność za usługi publiczne – budowę, eksploatację i utrzymanie infrastruktury. Obecnie rośnie liczba krajów, w których rządy wprowadzają umowy z udziałem sektora prywatnego w ramach strategii poprawy jakości usług publicznych.

Umowy te, jak w przypadku wszystkich kontraktów rządowych, mogą być złożone. Operatorzy z sektora prywatnego muszą zastanowić się, czy i w jaki sposób powinni stosować wytyczne KIMSF 12 dotyczące rachunkowości umów koncesjonowanych.

Przyjrzymy się, jakie rodzaje umów stanowią umowy na usługi koncesjonowane i jak należy je wykazywać.

Podstawy w skrócie

Zakres

Koncesjodawcy w umowach publiczno-prywatnych o świadczenie usług publicznych powinni stosować rachunkowość usług koncesjonowanych, jeżeli korzystanie z infrastruktury jest kontrolowane przez koncesjodawcę. Jest tak wówczas, gdy:

- koncesjodawca kontroluje lub reguluje rodzaj usług, jakie koncesjodawca musi dostarczyć przy pomocy infrastruktury, komu ma je dostarczać i za jaką cenę; oraz
- koncesjodawca kontroluje jakikolwiek istotny udział rezydualny w infrastrukturze na koniec okresu obowiązywania umowy lub umowa jest zawarta na cały okres użytkowania infrastruktury.

Rachunkowość dotycząca budowy lub modernizacji

Zależnie od warunków koncesji, koncesjodawca, który buduje lub modernizuje infrastrukturę, wykaże albo:

- składnik aktywów finansowych – gdy koncesjodawca posiada bezwarunkowe prawo umowne do otrzymywania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych od koncesjodawcy;
- składnik wartości niematerialnych – jeżeli koncesjodawca otrzymuje prawo do pobierania opłat od użytkowników (na przykład, koncesjodawca pobiera opłaty od użytkowników drogi); lub
- zarówno składnik wartości niematerialnych i składnik aktywów finansowych.

Oznacza to, że budowa lub modernizacja infrastruktury przeprowadzona przez koncesjodawcę nie będzie wykazywana przez niego jako składnik rzeczowych aktywów trwałych. Może to wydawać się sprzeczne z intuicją, szczególnie jeśli jednostka zarówno zbudowała, jak i eksploatuje dany składnik aktywów. Chodzi o to, że koncesjodawca nie ma prawa kontrolować infrastruktury, ma jedynie dostęp do eksploatacji infrastruktury w imieniu koncesjodawcy. Koncesjodawca jest traktowany jako dostawca usług na rzecz koncesjodawcy i ma prawo dostępu do infrastruktury kontrolowanej przez koncesjodawcę.

Koncesjodawca wykaże przychody i koszty budowy zgodnie z MSR 11. Usługi budowlane są świadczone w zamian za zapłatę w postaci prawa do otrzymania środków pieniężnych od koncesjodawcy (składnik aktywów finansowych) lub prawa do pobierania opłat od użytkowników (wartość niematerialna). Z uwagi na to, że jest to transakcja wymiany, przychody z budowy i składnik aktywów finansowych/wartości niematerialnych powinien być wykazywany w wartości godziwej (nie według kosztu budowy).

Diabeł tkwi w szczegółach

Zakres

Tradycyjnie, koncesjodawcy postrzegają infrastrukturę, którą budują, jako własne środki trwałe. W związku z tym wielu koncesjodawców zgłosiło sprzeciw, starając się przekonywać, że nie wchodzi ona w zakres rachunkowości umów na usługi koncesjonowane.

Czym jest infrastruktura usług publicznych?

Kluczową cechą umów na usługi koncesjonowane jest to, że zobowiązanie ma charakter usługi publicznej. Problemem jest, że termin „zobowiązanie do świadczenia usługi publicznej” nie jest zdefiniowany i w związku z tym należy stosować subiektywny osąd.

Zasadniczo usługi publiczne to usługi świadczone przez rządy na rzecz obywateli w celu zaspokojenia ich podstawowych potrzeb nowoczesnego życia i wypełnienia ich fundamentalnych praw. KIMSF 12 podaje szereg przykładów: drogi, mosty, więzienia, szpitale, sieci dostawy energii.

Przyjrzyjmy się jednemu z tych przykładów: więzienie uważa się za obiekt służący wykonywaniu usługi publicznej, jako że spełnia ono kluczową funkcję publiczną ochrony obywateli poprzez usunięcie przestępców ze społeczeństwa.

Jednakże budynek urzędu wojskowego nie mieści się w tym zakresie. Wprawdzie umożliwia on rządowi realizację polityki obronnej, ale nie jest wykorzystywany do świadczenia usługi publicznej członkom społeczeństwa.

Kontrola lub regulacja cen

Jednym z kryteriów koncesji na usługi jest to, że ceny są kontrolowane lub regulowane.

Koncesjodawca nie potrzebuje pełnej kontroli nad cenami. Wystarczy, że cena jest regulowana – przez koncesjodawcę, umowę lub organ nadzoru. Może to obejmować maksymalną cenę (pułap) lub formułę cenową, nawet jeżeli zawiera ona składnik będący poza kontrolą koncesjodawcy, taki jak indeks cenowy).

Jeżeli regulacja nakłada pułap cenowy lub wymaga od koncesjodawcy przekazywania nadwyżek zysków ponad określony pułap, należy sprawdzić, czy jest to istotne. Pułap, który ma zastosowanie jedynie w rzadkich okolicznościach, nie jest istotny i można go zignorować, co usuwa daną umowę z zakresu KIMSF 12.

Jeżeli ceny są regulowane tylko częściowo, wówczas powinniśmy sprawdzić, czy ta część może być obsługiwana oddzielnie. Na przykład prywatne skrzydło szpitala może nie mieć regulowanych cen, a więc może być poza zakresem KIMSF 12. Reszta szpitala jest wykorzystywana do leczenia pacjentów publicznych, będzie miała ceny regulowane i będzie mieściła się w zakresie KIMSF 12.

Kontrola nad udziałem rezydualnym

Jest szereg sposobów, na jakie koncesjodawca może sprawować kontrolę nad udziałem rezydualnym. Najczęstszy to taki, gdzie koncesjodawca musi przekazać infrastrukturę koncesjodawcy na koniec umowy.

Inny to taki, gdzie koncesjodawca posiada opcję zakupu infrastruktury na koniec, bez względu na to, czy będzie to cena rynkowa w danym momencie, czy z góry ustalona cena.

Wymóg powrotu infrastruktury do koncesjodawcy jedynie w wyjątkowych okolicznościach (np. rażące naruszenie umowy) niekoniecznie oznacza, że koncesjodawca posiada kontrolę.

Rachunkowość

Głównym powodem, dla którego wiele firm chce uniknąć stosowania interpretacji KIMSF 12, jest złożoność zawartych w niej zasad rachunkowości. Spójrzmy na dwa przykłady.

Rodzaj składnika aktywów – gwarancja uzupełnienia niedoboru

Koncesjodawca może mieć prawo pobierania opłat od użytkowników, ale koncesjodawca gwarantuje pokrycie niedoboru, o ile wystąpi, pomiędzy tym, co zostanie pobrane od użytkowników, a z góry ustalonym poziomem.

Koncesjodawca powinien wykazać zarówno składnik aktywów finansowych z tytułu bezwarunkowego prawa otrzymania minimalnej kwoty gwarantowanej, jak i składnik wartości niematerialnych z tytułu prawa do pobierania kwot od użytkowników przekraczających wysokość gwarancji.

To rodzi komplikacje, szczególnie kiedy umowy są modyfikowane. Wartości niematerialnych nie wycenia się ponownie zgodnie z MSR 38, z kolei MSR 39 zawiera konkretne wytyczne dotyczące aktywów finansowych. Zastosowanie wytycznych do umów obejmujących zarówno aktywa finansowe, jak i wartości niematerialne, może dać nietypowe wyniki.

Zobowiązanie do utrzymywania infrastruktury

W przypadku, gdy koncesjodawca posiada obowiązek umowny utrzymywania infrastruktury lub przywrócenia jej do pierwotnego stanu, musi wykazać to jako rezerwę zgodnie z MSR 37. Rezerwa taka nie będzie wykazywana w przypadku obowiązku przeprowadzenia modernizacji infrastruktury.

Czasem jednak trudno jest odróżnić od siebie te dwa obowiązki. Weźmy przykład wymiany nawierzchni drogi płatnej – czy jest to obowiązek umowny, na który należy utworzyć rezerwę, modernizacja, na którą nie tworzy się rezerwy, czy po prostu oddzielna usługa, z tytułu której należy wykazać przychody po jej wykonaniu? Nawet przykłady w KIMSF 12 traktują ten problem różnie.

To tylko dwa przykłady komplikacji. Można więc zrozumieć, dlaczego wiele osób najpierw poświęca czas na to, by przeanalizować zakres!

Z przymróżeniem oka

Aby uzyskać dalszą pomoc w kwestiach technicznych związanych z MSSF prosimy o kontakt:

Połączenia jednostek gospodarczych i przyjęcie MSSF

mary.dolson@uk.pwc.com: Tel.: + 44 (0) 207 804 2930

caroline.woodward@uk.pwc.com: Tel: +44 (0) 207 804 7392

Instrumenty finansowe i usługi finansowe

gail.l.tucker@uk.pwc.com: Tel: + 44 (0) 117 923 4230

jessica.taurae@uk.pwc.com: Tel: + 44 (0) 207 212 5700

gabriela.d.martinez@uk.pwc.com: Tel: + 44 (0) 207 804 4464

Zobowiązania, ujmowanie przychodów i inne zagadnienia

tony.m.debell@uk.pwc.com: Tel: +44 (0) 207 213 5336

richard.davis@uk.pwc.com: Tel: +44 (0) 207 212 3238

a.allocco@uk.pwc.com: Tel: +44 (0) 207 212 3722

Wydawca „Aktualności MSSF”

Andrea Allocco

a.allocco@uk.pwc.com: Tel: +44 (0) 207 212 3722

Niniejszy artykuł został opracowany w celach informacyjnych i stanowi jedynie ogólne wytyczne. Nie uwzględnia on celów, sytuacji finansowej ani potrzeb konkretnego czytelnika i nikt nie powinien działać na podstawie informacji zawartych w artykule przed uzyskaniem niezależnej porady profesjonalisty. Nie udziela się żadnego oświadczenia ani gwarancji (wraźnej lub dorozumianej) co do dokładności lub kompletności informacji zawartych w artykule i – w zakresie dozwolonym prawem – PricewaterhouseCoopers LLP, jego członkowie, pracownicy i przedstawiciele nie biorą na siebie żadnych zobowiązań prawnych lub finansowych ani obowiązku staranności w odniesieniu do działań lub zaniechań Państwa lub dowolnej innej osoby na podstawie informacji zawartych w niniejszym artykule oraz wszelkich decyzji podejmowanych na jego podstawie.
© 2014 PricewaterhouseCoopers. Wszelkie prawa zastrzeżone. Nazwa „PricewaterhouseCoopers” odnosi się do sieci firm członkowskich PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi oddzielny i niezależny podmiot prawny.